

Hörösvidék

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Békéscsabán, Szent István-tér 18. sz.
A szerkesztőség telefon száma: 60.

Független
keresztény politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 85 K, negyedévre 250 K,
félévre 500 K. Egyes szám ára 4 K.

TÁVIRATOK

Eckhardt Tibor folytatja a sajtóiroda vezetését

Eckhardt Tibornak képviselővé történt megválasztása folytán aktuálisá vált az új sajtófőnök kérdése. A különböző kombinációk közül legvalószínűbb az, hogy Eckhardt egyelőre megtartaná sajtófőnöki állását. Ennek lehet némi alapja, mert a nemzetgyűlés tagjaira nem vonatkoznak azok az intézkedések, melyeket a régi összeférhetetlenségi törvény a képviselőház tagjaira statuál és ma is a nemzetgyűlésnek sok tagja van, akik az állam szolgálatában állanak.

Grieger Miklós visszavonul a politikától

Megbízható forrásból vett értesülésünk szerint Grieger Miklós nemzetgyűlési képviselő legközelebb lemond mandátumáról és visszavonul a politikai tevékenységtől. Erre vonatkozólag Grieger a következőket mondta, elhatározta, hogy a képviselői mandátumról már a legközelebbi napokban lemondok és ezt a Ház elnökségéhez intézett levelemben fogom bejelenteni. Elhatározásom indokait még bővebben nem részletezhetem, annyit mindenesetre mondhatok, hogy azok politikai természetűek.

Munkában a szovjet Aknamunkát folytat Európában

Bécs, július 24. Egy bécsi lap értesülése szerint Szovjetország külügyi népbiztossága átiratot intézett az összes külföldi követségekhez, amelyben utasította őket, hogy titokban, ha kell pénz árán is használnak oda, hogy a jövő héten mindenütt sztrájkokat rendezzenek Szovjetország politikai elismertetése céljából. A népbiztosság átiratában arra utasítja a követségeket, hogy egy úgynevezett „Elismeretési hetet” rendezzenek, amelynek minden napján demonstrációs sztrájkokat és tüntetést tartanak.

Leégett vasúti raktár

Bécs, július 24. Vasárnap este 9 órakor kigyulladt a pécsi vasúti állomáson a MAV és Hammerlik cég közös tulajdonát képező nagy vasúti raktár, melyben a nagyharányi bányavállalatok faszene, a Krausz Ábrahám fia cégnek óriási mennyiségű gabonája s a Fischer Ferenc szállító cég bizonyányi raktára teljesen leégett. Megmenteni semmit sem lehetett, mert a tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt el. A tűz okát eddig még nem sikerült megállapítani. Valószínűleg a mozdonyból kipattanó szikra idézte elő a tüzet. A kár többmillió korona.

A nemzetgyűlés hétfői ülése

Gömbös Gyula a zsidókérdésről

Budapest, július 24.

A nemzetgyűlés mai ülését Sczi-tovszky Béla alelnök 11 óra után nyitotta meg. Napirend szerint áttérnek az indemnitás tárgyalására. Először

Gömbös Gyula szól fel: Üdvözlő az ellenzékét, mely megmondja őszintén mindenre vonatkozóan véleményét, de tiltakozik az ellen, hogy személyi politikát üzenek. Megcáfolja azt a vádat, mintha ő a szocialistákat támogatta volna a keresztény ellenzékkel szemben. Hiszen világnézeti szempontból tekintve egyiknek érzi magát a keresztény ellenzékkel s árulást követett volna el, ha azt a pártot támogatja, amelynek vörösszegfűs felvonulása hirdeti, hogy végcéljuk a kommunizmus. A szocialdemokratákat szívesen látja, ha nemzeti alapon maradnak, ellenkező esetben ívelszük velük a harcot. Nekünk — ugymond — nem lehet más célunk, mint visszavezetni a munkásságot a nemzeti alapra.

Foglalkozik Propper multkori beszédével. Hangoztatja, hogy a belső rendet mindenképen meg kell tartani. Tiltakozik az ellen, mintha a keresztény irányzat bukóban volna. Él ez az irány és élni fog. A kormányzópártnak tiszta, világos a programja s ezt erős kormányval meg akarja valósítani. Külpolitikánkra vonatkozólag azt mondja, hogy ez a kis ország külpolitikailag nem kezdeményezhet. A mi helyzetünk akkor lesz más, ha az európai helyzet megváltozik. Középeurópa politikájának tengelye Berlinen át Rómába vezet. Míg a helyzet ki nem tisztul, addig várni kell és erőt gyűjteni.

A zsidók internacionális politikát folytatnak, a kisantant pedig inperializtikásabb politikát folytat, mint valaha. Az a felfogása, hogy egy nemzeti állam csak akkor biztosíthatja létét, ha a nemzeti államban belül biztosítja egy faj szupremáciáját. A magyar államban a magyar faj van arra feljogosítva, ennek érdekében mindent el kell követnünk. A zsidóság már annyira előrenyomult, hogy már-már veszélyt jelentett a magyar állam szempontjából is. Minthogy kötelességünk a magyar fajt szolgálni, kötelességünk olyan politikát követni, hogy a magyar faj gazdasági és politikai hatalmát visszaállítsuk. Örömmel látja, hogy a forradalmak kinyitották a magyarság szemét. Csak azt sajnálja, hogy a numerus clausust nem terjesztették ki minden tere. Nagy gondot kell fordítani az ifjuság nevelésére. Sürgeti a földbirtokreform végrehajtását. Utasítsa a nemzetgyűlést a kormányt, hogy terjesszen be kimutatást, amelyekből kitűnik, hogy hány százaléka van a magyar földnek zsidó kézben. A magyar faj és

a nemzeti állam érdeke szempontjából kötelességünk, szociális politikát folytatni.

Kötelességünk foglalkozni a munkás problémával és minden olyan problémával, mely a nemzet újjáépítésére szolgál. A királykérdés megoldása igen nehéz. Jelenleg ki kell kapcsolni és egységesen kell felvenni a harcot nagyobb veszedelmekkel szemben. Tiltakozik az ellen, hogy a választásokon mesterségesen erőszakolta ki az egységes párt a többséget. Ma arra az álláspontra kell helyezkedni, hogy az általános, titkos választójog a mai körülmények között Magyarország romlására vezetett volna. Mellékkormányról beszélni sem lehet, mert mindannyian Bethlen István gróf alá vannak rendelve. Ugy érzi, hogy elég, ha egy vezér van, akinek a szava után megy a nemzet. Elfogadja az indemnitást.

A következő felszólaló Cserti József, aki a takarékosagra figyelmeztet. Az adózás terén progresszivitás alapján áll. Elhibázottnak tartja a földbirtokreform törvényt és támadja nagyatádi Szabó Istvánt, hogy nem tartott ki földbirtokpolitikája mellett. — Az indemnitást nem fogadja el.

Marschall Ferenc: Békét hirdetni jött ő is a nemzetgyűlésbe, mert sehol nincs annyira szükség egészséges rekonzentrációra, mint nálunk. A szocialdemokrata-párt nem hozott üdvös pénzügyi gondolatokat, hanem apró-cseprő ügyeket hozott ide és nem tud egyébről beszélni, mint választási atrocitásokról. A szocialdemokraták nemzetgyűlési viselkedésükkel nem segítettek elő a belső békét. A drágaságot csak úgy tudjuk letörni, ha javakat termelünk. Minden erővel a mezőgazdasági többtermelést kell elősegíteni. Ezután a rokkant kérdéssel és a közegészségügy kérdéssel foglalkozik. Elfogadja az indemnitást.

A következő szónok Fábán Béla. Védelmébe veszi a zsidóságot az ellenük hangzott sok váddal szemben. Helyteleníti, hogy a zsidófelekezetből fajt csinálnak. Beszél a súlyos helyzetben élő tisztviselő osztályról. Nem lehet többé túrni a tisztviselők éhezését. Visszautasítja azt a vádat, mintha a szocializmus és a kommunizmus ugyanaz volna.

Elnök az ülést 3 óra után néhány perccel 4 óráig felfüggesztette.

Fábán délután 4 órakor folytatja beszédét. Hivatkozik saját könyvére és a bolsevizmus jelentőségét fejtegeti. Azután az adózásról beszél és kifogásolja, hogy adórendszerünk áttekinthetetlen, igazságtalan és egyes osztályokra olyan terheket ró, amelyek elviselhetetlenek. Ha a földbirtok megfizeti a maga adóját

gyorsan emelkedni fog a magyar korona. A liberális ellenzék és a szoc. demokratapárt felhatalmazza az összkormányt arra, hogy a drágaságot letörje, ha kell a legszigorubb rendszabályokkal. A kisipar helyzetének ismertetésére tér át. Kifogásolja, hogy a kisiparra nézve adórendszerünk igazságtalan, hogy a kisipar a közszállításokban nem részesül.

A cukorkérdéssel kapcsolatban érthetetlennek találja, hogy a cukorárak olyan hirtelen felszöktek, holott a cukor előállítás nem drágult meg. Gömbös Gyula beszédével kapcsolatban áttér a külpolitikára. Egyetért Gömbös külpolitikai fejtegetésével, csupán azt füzi hozzá, hogy Magyarország orientációja szorosan összefügg a keleti kérdéssel. Gömbös fejtegetései kapcsán kitér a fajvédelemre. A numerus clausust célját tévesztett intézkedésnek tartja. A magyar integritás szempontjából sem hasznos. Az indemnitást nem fogadja el.

Kuna P. András: A tuloldalról azzal vádolják a kormánypártot és főleg a kisgazdapártot, hogy ők a drágaság okai. Visszautasítja ezt a vádat. A kisgazdák olcsóbban adnák a búzát, ha az iparcikkek ára is olcsóbb volna. Ha a buza árát megmaximálják, ugyanazt kell tenni az iparcikkokkal is. Nézete szerint azonban ez a gazdasági és kereskedelmi élet pangására vezetne. Kijelenti, hogy a kisgazdapárt nem osztálypolitikát folytat, hanem egyetemes nemzeti politikát.

Nemzetköziséggel nem sokat fogunk elérni, mindenkinek saját hazájában kell kifejtenie tudását és erejét. (A szoc. demokraták állandó közbeszólásokkal zavarják). Én a titkosság híve vagyok és önkön mult, hogy nyílt szavazás volt, mert ha az ellenzék a nemzetgyűlés utolsó fázisában nem akadályozta volna meg a törvény letárgyalását, akkor ma titkos szavazás volna.

A cukorgyárak és a gazdák

Budapest, július 24. Kállay Tibor pénzügyminiszter már értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a cukorgyárosok és a répatermelők között a répa átvételi árára létrejött megegyezés érvénytelennek tekinthető, megmarad azonban a gazdáknak az a kötelezettsége, hogy a lekötött répát az illető gyárosnak leszállítsák, csak a répa árára kell újból megállapodnia.

Világkiállítás Bulgáriában

Budapest, július 24. A folyó év őszén Szófiában megnyílik az első bolgár világkiállítás, melynek keretén belül magyar kiállítók is közreműködnek. A közelebbi adatok a budapesti kereskedelmi és iparkamara külkereskedelmi szakcsoportjánál tudhatók meg.

Rendkívüli városi közgyűlés

Viharos hitörések — Sok interpelláció A városi vendéglők bérbeadása

Hétfőn délelőtt 9 órakor nyitotta meg dr. Bertóthy István polgármester Békéscsaba r. t. város képviselő-testületének rendkívüli közgyűlését, melyen nagyszámmal jelentek meg a képviselők. Feltűnt a zsidók teljes számban való megjelenése. Csak most látszott, hogy mennyivel nagyobb százalékát teszik ki nek a képviselőtestületnek, mint amennyi százalékát alkotják Csaba lakosságának. (Ilyen az európaszerinti szétkürtölt magyarországi zsidóüldözés közéről.)

Interpellációk

A közgyűlést az interpellációk hosszu sora nyitotta meg.

A levéltár ügye

Fábray Károly meggyőzően tárta fel annak a fonákosságát s helytelenségét, hogy a város régi írásai egyáltalában nincsenek rendben, sőt be sincs töltve a levéltárhoz állás. Kérde, mikor akarják azt betölteni?

A polgármester válaszában kijelenti, hogy teljesen egyetért a felszólalóval. Tényleg kell rendezni a levéltárat, de az állás betöltését — megfelelő levéltári helyiség hiánya miatt — függőben hagyta egy régebbi közgyűlés. Legközelebb előterjesztést tesz ebben az ügyben.

Hanyagok a bizottsági tagok

Pollák Arnold kérde, miért nem veszik szigorúan a tanács egy oly értelmű határozatát, mely szerint azon bizottsági tagok helyett, akik nem teljesítik kötelességüket, másikat kell választani.

Polgármester válaszában igazat ad felszólalásának. Valóban sok bizottsági gyűlést nem lehet megtartani a részvétlenség miatt. De már jegyzi, hogy kik a hanyagok s a mulasztásokról jelentést fog tenni.

A kislakások elosztása.

Darida Károly a kislakások odaítélésére ügyében interpellál. Kifogásolja, hogy az elosztó-bizottság ülésére későn adták ki a meghívókat s így épp azok nem jelenhettek meg az ülésen, akiknek elsősorban kellett volna jelen lenniük. Kétséghelyre vonja, hogy ennek a szűk bizottságnak joga volt itélteni a kislakások felett, mert ez a feladat nézete szerint a közgyűlést illeti. Kérde, hajlandó-e a polgármester még egyszer összehívni a gyűlést alaposabb megbeszélésre s így helyesebb elosztásra?

Polgármester hosszan válaszol az interpellációra. A miniszteri rendelet a polgármesternek adja az elosztó jogát. Ő, e jogot megosztotta, mert tudta, hogy közmegegyezésre a lakások odaítélését nem lehet megoldani, hiszen a 28 lakásra több mint 100 pályázó volt. A legjobb lelkiismeretük szerint intézték ezt az ügyet. *Másképpen lehet ezt megoldani, de jobban nem.* Egyébként a lakások odaítélésére e bizottság kizárólagos joga volt s így az ügy el van intézve. Nem hív össze újabb értekezletet, annyiival is inkább, mert az elosztó értekezlet összehívása szabályszerűen történt s ezen feltűnő sokan voltak jelen.

Darida nem veszi tudomásul a polgármester választát, de a képviselőtestület 54 szavazattal 33 ellenében tudomásul veszi ezt.

Közmunkák megindítása

Darida Károly a nagy megélhetési nehézség ügyében interpellál. Fog-

lalkozni kell a közellátás ügyével s munkakalkulációkat kell teremteni kiváltképpen az aratásból kimaradt mezőgazdasági munkások számára. Kérde: most akar ezügyben tenni a város s melyek a megindítható közmunkák.

A polgármester hatalmas előadást tart a gazdasági bajok okairól s azt fejtegeti, hogy az egyetemes bajt lokális intézkedésekkel megszüntetni nem lehet. Nagyborszábasu közmunkák nem indíthatók, mert nincs rá pénz s a bankok ilyen célra nem adnak kölcsönt. Amit lehet megtesznek. A költségvetés keretén belül, sőt azon túl is végeztenek közmunkát. Jelenti, hogy a főispán ur társadalmi akciói akar indítani a közmunkák érdekében, különösen a kimaradt munkások érdekében. Maga részéről a kedvezményes ellátás minél szélesebb kiterjesztését sürgeti.

Szeberényi Lajos Zs. a társadalmi akció szükségessége mellett szól hatásosan.

A Máté porták

Darida Károly még egy interpellációt nyújt be az erzsébethelyi Máté porták zsákutcáit illetően. Kérde: hajlandó-e a város a zsákutcákat kisajátítás útján megszüntetni s az ott összegyűlemlő vadvizet levezetéséről gondoskodni.

Polgármester igéri, hogy az ez ügyben már megválasztott bizottságot összehívja s az ügyet igyekezik közmegegyezésre elintézni.

A tisztviselők elintézése

Varga Elek András kérde: hajlandó-e a város — tekintettel a horribilis drágaságra — buza- és fahéllátásban részesíteni tisztviselőit? A polgármester megköszönve a tisztikarral szemben megnyilvánuló jóindulatot, jelenti, hogy a viszonyok rosszabbodása esetén törvény vagy indítvány formájában a legközelebbi közgyűlés elé hozza ezt az ügyet.

A hivatalos órák

A törvényhatóság nem hagyta jóvá azt a határozatot, mely a hivatalos órákat délelőtt 8—12-ig és délután 2—4-ig állapítja meg. Az egyhuzamban való hivatalos órák visszaállítását kívánja.

Bohus M. György indítványozza, hogy ne változtassuk meg a régi határozatot, hiszen az ügy felebbezés alatt van. Erdemlegesen a miniszteri döntés után határozunk. Addig pedig — hisz van hozzá joga — intézkedjen ez ügyben a polgármester.

Kocziszi Mihály csatlakozik ez indítványhoz.

Reisz Hermann a törvényhatósági döntés tudomásulvételét ajánlja, ezt teszi Márkus Pál is, de felszólalását olyan szerencsétlen formában teszi, hogy az óriási vihart idéz elő a gazdák táborában. Beszédét több-izben megszakítják a heves közbeszólások, melyek állandóan a valuta-üzlettel vannak összefüggésben. Az elnöki csengő folyton szól. Márkus hangsúlyozza, hogy ő senkit sérteni nem akart s nem is tette ezt. Folytonos közbeszólásoktól zavarva, az izgalomtól sápadtan fejezi be szavait. A polgármester megállapítja, hogy a nagy kavardásban sértés nem történt se pro, se kontra. Majd kimondja a határozatot: a törvényhatóság leiratát tudomásul veszik.

Szélcsend

A vihar után öt percre felfüggesztette az elnök a gyűlést. Használt a lehiggasztás, mert a következő pontokat simán tárgyalták le. Elfogadták a szűnyegkről szóló szabályrendelet tervezetét.

Az illetőségi díjakat a tanács in-

ditványa alapján állapították meg. Tudomásul vették az átiratokat. Az átmeneti segélyek ügyében elfogadták a polgármester előterjesztését.

A méntelepét évi 100.000 K-ért bérbe adák azzal a kikötéssel, hogy 200 drb mént kell ott tartani a környék loállományának nemesítésének érdekében. A csabai lötenyésztes számára 12 kiválasztott men áll mindíg rendelkezésre.

A városi vendéglők ügye

Nagy és heves vitát provokált a városi vendéglők bérbeadásának ügye. Az aréjtés, — mint annakidején megirtuk — már megtörtént, most csak a végleges határozatot kellett meghozni.

Tardos Dezső dr. jogi szempontból ellenzi a bérbeadás tervezet foganatosítását, mert a legújabb lakásügyi rendelet folytán esetleg sok kára lesz a városnak. Egy módot ajánl, mellyel a szabad bérbeadási jogot megszerezheti a város.

Hollender Lipót dr. nem osztja Tardos aggodalmát. A szerződésben ki akarja kötni, hogy a vendéglők erkölcsi nivóját szem előtt tartásuk.

Dr. Szeberényi Lajos Zs. mélyen támogatja az indítványt.

Gécs László nem helyesli a bérék pénzben való megállapítását. Valami stabilosabb beralapot szeretni láni.

Schwartz Miklós tiltakozik az ellen, hogy Weisz Lázár kapjon bérletet. Lehurrogják.

Többeknek hozzászólása s a feltűnő vihar lecsillapítása után elfogadják a tanács határozatát, mely szerint a következők kapják meg a városi vendéglőket:

Vasuti-vendéglő, Békéscsaba Megyei Vendéglősök Italmérők és Kávésok Ipartársulatának Beszerzési Részvénytársasága (évi 600 ezer K bér, 300 ezer K beépítés).

Proféta-vendéglő Halász Gábor (évi 430 ezer K bér, 300 ezer K befektetés).

Széchenyi-ligeti vendéglő Singer Károly (150 ezer K bér, 300 ezer K beépítés).

Sörház (Földgyomra) Illovcis Jánosné (122 ezer K bér).
Zöldfa Weisz Lázár (85 ezer K évi bér).

Délutáni ülés

Délután 3 órakor nyitotta meg a gyűlést a polgármester.

A zsidó temetőhöz vezető ut engedélyezését a közgyűlés oly értelemben elfogadta, hogy az utat engedélyezi, de az ut építésének költségeihez nem járul hozzá, azt viselje közösen a katolikus és a zsidó egyház.

Az iskolaszék megkeresése az erzsébethelyi áll. elemi iskolának gazdasági oktatás céljaira szolgáló terület biztosítása iránt a tanács javaslata szerint elfogadásra talált.

Városi szántóföldek bérletének meghosszabbítása tárgyában a tanács javaslatát elfogadták.

A városi lakások

A városi üzlet és lakásberek felémelésének kérdése élénk vitára adott alkalmat. — Hozzá szölk Varga E. András, Reisz Hermann, Márkus Pál, Madarász György és dr. Tardos Dezső. A lakások bérét a rendelet értelmében úgy állapította meg a közgyűlés, hogy két csoportba osztotta azokat, még pedig kis- és nagylakásokra. Azon lakások lakbérére, melyet tisztviselők laknak, nem haladhatja meg a lakbérilletékeiket.

Az üzletberek emelésénél a

Deutsch Mórét az 1917. évben fizetett bér tizenötshörösére, a többi huszshörösára, míg a Fiumeszállodáját huszonötshörösében állapították meg.

Kiseb ügyek

Kovács Mihály malomtulajdonos iparvágány kiágazás építése iránti kérelmét teljesítették.

Stefánia Szövetség segélyezés iránti kérelme ugyancsak elfogadásra talált.

A városi alkalmazottak családi pótlékának kimutatásai tudomásul szölgált.

A városi esküdtek fizetését havi 1000 koronában állapították meg.

Néhány tisztviselőnek s közalkalmazottnak méltányos segélyt szavaztak meg.

A magyar egyetemi és főiskolai hallgatók országos szövetségének diákcserereakció támogatására 2000 koronát szavaztak meg.

Osgyán Bélának vasöntöde létesítése céljából 600 öl területet a szikesen bérbeadnak és felszöllítják, hogy a bérösszegre nézve tegyen javaslatot.

Reiner Miksa és Korosi Károly VIII-ik gyógyszerár felállítás iránti kérelme egy nyert elintézését, hogy miután ennek szükségessége megállapított, a város kérelmezni fogja a minisztériumtól és azután írja ki a pályázatot.

Dr. Vas Vilmos orvos és Paulik János hajdukáplár szölgálatidejük beszámítása iránti kérelmét teljesítették.

Tóth László adóügyi jegyző nyugdíjazását tudomásul vették és kiváló szölgálatának elismerésül jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg.

Budai Lajos kórházi gondnok nyugdíjazás iránti kérelmét teljesítették.

Illetőségi, lakosítási és szabadság iránti kérelmek mind teljesítették. Több tárgy nem lévén, Berthóty István dr. polgármester a gyűlést délután 6 órakor berekesztette.

A dorozsmai választás eredménye

Dorozsma, július 24. A dorozsmai kerületben ma volt a választás, mely az egységes párt fölényes győzelmével végződött. Eckhard Tibor a miniszterelnökségi sajtóosztály főnöke 2103 szavazatot kapott Erőhegyi Lajos 369 szavazatával szemben.

Kivándorlásra csábítják a munkásokat

Budapest, július 24. A főkapitányság bizalmas értesülést kapott, hogy a munkásokat, különösen a szakmunkásokat kivándorlási ügynökök arra csábítják, hogy Csehszölgába és Romániába vándoroljanak ki és ott vállaljanak munkát. Eddig főleg a vasiparban dolgozó szakmunkásokat, most pedig üveggyári munkásokat bírtak rá arra, hogy külföldre menjenek. A rendörség az ügynökök közül kettőt leleplezett és letartóztatott.

Mi van ma?

1922. július 25., kedd

R. k.: Jakab apost. Prot.: Jakab
Nap két 4 óra 28 perckor,
nyugszik 19 óra 43 perckor (7:43).
Hold két 5 óra 34 perckor (éjjel),
nyugszik 20 óra 11 perckor (délután).
Este fél 9 órakor: Mozieladás
a Városi Mozgóban.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület választmányi gyűlése

Vasárnap választmányi gyűlést tartott a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület Beliczey Géza gazdasági főtanácsos elnöke alatt. A tárgysorozatban a Békéscsabán létesítendő sajtógyár ügye is szerepelt s így szokatlanul élénk érdeklődés nyilvánult meg a gyűlés iránt. A gyűlésen dr. Brandt Vilmos főispán is megjelent.

Zalavármegye átiratát tárgyalta, mely a közfuarok szolgáltatása elleni felirathoz való csatlakozásra hívja fel az egyesületet.

Almády Géza udvari tanácsos javasolja, hogy ne csak csatlakozzon az egyesület a felirathoz, de egyszerűségeket kérje az előfogatok ügyének rendezését, mert e téren lehetetlen állapotok vannak. Még mindig a kivételes rendelkezések alapján kiadott rendeletek az irányadók és a gazdák a magas utadó mellett 3 K kilométerdíj ellenében kötelesek előfogatot állítani és közfuarozást véghezvinni.

Az egyet ilyen értelemben ír fel a kormányhoz.

Hosszas megvitásra szolgáltatott okot a debreceni mezőgazdasági kamara átirata, melyben csatlakozásra hívja fel a területén levő gazdasági egyleteket a Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesületnek ahhoz a határozatahoz, mely szerint a gazdák holdanként 5 kgr. búzát ajánlottak fel a közellátásra.

Elsőnek e tárgyhoz is Almády Géza a gazdák érdekeinek legélesebb képviselője szólalt fel. A magáról részéről saját tapasztalatai alapján nem helyesli a mozgalmat, egyrészt azért, mert Békésvármegyében nyomorú nem lehet szó, másrészt, mert az ilyen nem kötelező adakozások mindig csak ugyanazt a jobb érzésű elemet érintik a gazdáknak, amelyek minden ilyen mozgalom nélkül is kiveszik részüket erjükön felül is az adakozásban, mások ellenben következetesen távol tartják magukat minden áldozattól. A közadakozásból tapasztalatból tudja, hogy rendszerint nem az arra érdemesek, hanem a nagyhangú, követelőző, izgága munkások részesednek. Helyesebbnek tartja, ha mindenki maga segít ott, ahol annak szükségességéről meggyőződik, ami elől soha nem zárkóztak el a jobb érzésű gazdák.

Morvay Mihály sem járul hozzá a közadakozáshoz, mert az csak a gazdatársadalmat sújtaná, pedig a háború nem a gazdák vagyonát szaporította, hanem azokat, akik láncolással, áruhalmozással, valutázással, semmiből óriási vagyonokat szereztek. — Ő a háború előtt Békés egyik első virilise volt, ma az utolsók közé került, mert csak ugyanaz a vagyon van, mint volt. Az ismeretlenség homályából felcseperedett idegen fajták kerültek mind eléje, de azért az állítólagos köznyomor enyhítésére nem ezeknek a konjunkturális keresményét akarják igénybe venni, hanem megint csak a gazdákat akarják hártani az újabb terheket.

A munkaalkalmak jellemzésére felelelt, hogy a Tisza—Maros Ármontesítő társulat 600 milliót meghaladó összeget irányzott elő szükségmunkára, de munkás egyáltalában nem jelentkezik. Ez bizonyítja, hogy senki sem éhez. Csak a munkakerülésre adna alkalmat, ha

már most megkezdének mérni a búzát boldog boldogtalannak. Amire a közellátás céljából szükség van, vessék ki adóba.

Ezután Brandt Vilmos főispán kérészt és ismertette a legutóbbi főispáni értekezleten tárgyalt azon tervét a kormánynak, hogy a közutak helyreállítását úgy tervezi, hogy annak költségeihez a gazdák holdanként 1 kg. búza önkéntes adománnyal járulnának. Ő a maga részéről ezt nem tartotta Békésvármegyében célravezetőnek és hogy e tekintetben végleges állást foglalhasson tájékozódni kíván a gazdák felfogásáról.

Dr. Berthóty Károly sem helyesli a kormányt ezt a tervét, mert az önkéntes adakozás soha sem eredményez egyenlő terheket. Legfeljebb úgy volna ez megvalósítható, ha annak a községnek utjait vennék munkába, amelyik kiveszi részét az adakozásban.

Morvay Mihály a kormányt azt a szándékát, hogy munkaalkalom nyújtásával akar segíteni, örömmel üdvözi, de az önkéntes adakozás ellen van, mert az utak nem csak a gazdák érdekeit szolgálják.

A sajtógyár alapításának kérdése került ezután tárgyalásra, amivel legközelebb külön cikkben foglalkozunk.

Elnök végül rámutat arra a viszszaállásra, hogy a folyton fokozódó drágaságot ismételtén a gazdákat okolják egyes érdekcsoportok, ami ellen tiltakoznia kell a gazdatársadalomnak.

Bohnert József vezérigazgató jelenti, hogy a valuta javítása tárgyában a kormány által összehívott értekezleten a nagybankok képviselői mind a valuták szabad forgalmának fentartását kívánták és e téren semmiféle korlátozást nem tartottak célravezetőnek. Ő ezzel szemben kifejtette ellenkező felfogását a kormány előtti, mert a tőzsdéi forgalomból kétségtelenül megállapítható, hogy a koronát a leihajtott valutavásárlás ronja és a zürichi-jegyzés a budapesti értékelés után esik. Főitellenül szükségesnek tartja a tőzsde megrendszabályozását oly módon, hogy idegen valutát csak az szerezhesen, akinek arra bizonyítottan szüksége van, a jatek pedig tétessék lehetlenné.

Az egyesület ilyen értelemben tesz felterjesztést a kormányhoz és annak támogatására az összes testvéregyesületeket is megkeresi.

Elfogadta a választmány végül Almády Géza az indítványát, hogy keresse meg az egyet a földművelésügyi minisztert aziránt, hogy a gazdasági felügyelőségek útján ellenőriztesse a mezőgazdasági munkásoknak kötségbefizetés hanyag munkáját és keresen módot jobb munkateltjesítmény kikényszerítésére. Értékesebb munkát ritkán volt alkalmuk végezni a Békésvármegyei Gazdasági Egyesületnek, mint mostani választmányi gyűlésén és a legnagyobb elismerés illeti dr. Brandt Vilmos főispánt, hogy megjelenésével lehetővé tette a kormány tájékoztatását a vidék egészséges gondolkodásáról.

AKAR ÖN SZÉP LENNI?

Használjon **Maklura-crémot szappant és pudort!** Széplő, májfolt és miteszer ellen a legjobb szer. Kapható:

GALLY és WÉNICH drogeriájában Békéscsaba, Szent-István-tér 16. sz. 10

A vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta a vármegyei Tűzoltó-Szövetség rendes évi közgyűlését a városháza nagytermében a vármegye városainak és községeinek élénk részvételével.

A közgyűlést dr. Márky Barnabás vármegyei főjegyző, a Tűzoltó-Szövetség elnöke nyitotta meg. Wiszt Alajos felolvassa József főherceg, Ráday miniszter, és Széchenyi Viktor gróf üdvözlő táviratát.

Démusz Lajos vármegyei tűzoltó-felügyelő meleg és kegyeletes szavakban emlékezik meg gróf Széchenyi Ödön a magyar tűzoltóság megalapítójának haláláról. Emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvébe örökíti meg s kimondotta, hogy halálának évfordulóján (minden év március 24-én) az őrségek laktanyáján kitűzik a gyászlobogót.

Emlékét a szövetség még egy a Magyar Tűzoltó Szövetség kezelése alatt álló „Gróf Széchenyi Ödön külföldi tanulmányi alap” létesítésével örökíti meg. Egyben a társszövetségeket hasonló szellemi cselekedetre felhívják, hogy ezáltal a tanulmányi alapot gyarapítsák.

A tárgysorozat szerint következőzt a titkári jelentés, melyet dr. Oldh Imre szövetségi titkár tesz meg. A vasárnapi számunkban már ismertettük e jelentést. A titkári jelentést a legnagyobb meglepetéssel vették tudomásul.

Démusz Lajos tűzrendészeti felügyelő az évi költségvetést terjeszti elő.

A jövő évi közgyűlés helyéül Szarvas községét jelölték ki.

Kiss B. Mihály (Békés) indítványára — arra való tekintettel, hogy Békés község önkéntes tűzoltó egysége a jövő évben tartja 50-ik évfordulóját — kimondotta a közgyűlés, hogy az évforduló megünneplésére a diszközgyűlést hívják össze.

A közgyűlés az első évi közgyűlése alkalmából a vármegye alispánját táviratilag üdvözlölte.

A gyűlés végzetével egy nagyon megkapó tanulságos jelenet következett. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő utasítására a városi tűzoltók egy kombinált gyakorlatot mutatnak be a jelenlévőknek a városháza udvarán levő mászóházon. — Filipinyi Samu tűzoltóparancsnok parancsára a tűzoltók teljes felszereléssel kivonultak és egy kitűnően kidolgozott támadást hajtottak végre. A fecskendőt 2 perc alatt felszerelték. Bemutatták a mentőszákból való leereszkedést és egy eszméletlen vesztő tűzoltó elsősegélynyújtását. Majd a városháza pincéjében pince-tűzlet jelezve, egyik tűzoltó primitív maszkkal készüléssel bocsájtkozott le a pincébe.

A gyakorlatok mind a legnagyobb pontossággal a szaktudással hajtatott végre, amely köszönhető a város kitűnő komplett felszerelésének is. Dicséret illeti Filipinyi Samu főparancsnokot, aki kötelességét a legnagyobb szaktudással és pontossággal teljesíti.

A gyakorlatok végzetével a városi és a közgyűlésen résztvevő tűzoltók Hencz Antal vezetése alatt katonás díszmenetben vonult el az elnökség előtt.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarországot feltámasztásban!
Amen.”

HIREK

Meghívó

A „Körösvidék” Részvénytársaság Igazgatósága

folyó hó 25-én, kedden délután 4 órakor ülést tart,
melyre az igazgató urakat tisztelettel meghívja

az Elnökség

— Milyen idő várható? Hazánkban Püspökiadány vidékén zivataros esők voltak. Egyébként az idő változatlan, felhős, meleg. Hőmérséklet több helyen elérte a 35 fok Celsiusot. Időprognózis: Esőre hajló idő várható lényegesebb hőváltás nélkül, megeléknült szelekkel, hő súlyedéssel.

— Vitézek felavatása. A Vitézi Rend Széktartósága meghívta a vármegyét a folyó év augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor Budapesten a MAC sporttelepén tartandó vitézek ünnepélyes felavatására. A felavatást a kormányzó ur Öfömeltósága ünnepélyesen fogja végezni. Kivánatosnak tartja a vitézi rend széktartósága, hogy minden vármegye képviselve legyen. A kiküldöttek számát augusztus 10-ig kéri bejelenteni, továbbá a kiküldötteket igazolvánnyal kéri ellátni.

— Szerdán lesz a megyei közgyűlés. Békésvármegye törvényhatósági bizottsága Brandt főispán elnöke alatt szerdán közgyűlést tart. Hir szerint, közgyűlés előtt napirend előtti felszólalás is lesz az ellátatlanok ügyéről és a békésvármegyei árvizsgáló bizottság működéséről.

— Aratási szerződés nélkül maradt munkásokért. A debreceni mezőgazdasági kamara a minap felhívta az összes gazdasági egyletek figyelmét arra a szép példára, melyet a debreceni és hajdúmegyei gazdák adtak, katasztrális holdankint 5 kilogramm búzának a nyomor enyhítésére felajánlásával. Most a kamara újabb köriratban arra hívta fel a gazdasági egyletek figyelmét, hogy a nyomor enyhítésére begyűlendő gabonából elosztásnál különösen figyelemmel legyenek azokra a mezőgazdasági munkásokra is, akik önhibájukon kívül ez évben, igen számosan aratási szerződés nélkül maradtak, így nem szerezhették meg téli élelmüket.

— Kecskeméti földárak. Kecskeméten a földárak napról-napra emelkedtek. A kiváló minőségű szántóföldekért holdanként 100—140000 K-t is fizetnek. A leggyöngébb föld is belekerül 14—20,000 K-ba.

Kezében van a hódítás fegyvere: a szépség,

ha vesz egy doboz valódi

Diana-pudert

és 1 doboz valódi

Diana-krémot

Mindenütt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T. Budapest, V., Nádor-utca 30.

— **A Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülése.** A Debreceni Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányát folyó hó 27-én, d. u. 2 órára ülésre hívta össze, amely ülésen igen számos, rendkívül fontos ügy van tárgysorozaton. A kamara elnöksége ez uton is felhívja az egyébként külön meghívóval is értesített igazgatóválasztmányi tagok figyelmét.

— **Régi osztrák-magyar bankjegyek becserélése.** Forgalmon kívül helyezett bélyegtelen és felülbélyegzett osztrák-magyar bankjegyek értékesítés céljából átadhatók Gyulán Mágocsi-ut 10. sz. udvaron balra, délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig f. hó 28-ig bezárólag.

— **Jégfogyasztók figyelmébe.** A békéscsabai jégművek r. t. igazgatósága a jégyártást augusztus elsejétől beszűkíteni határozta s csakis az esetben hajlandó augusztusban termelni, ha üzemanyag és személyzeti költségei fedeztetnének. Ezért felhívják a jégfogyasztók, hogy a folyó hó 29-ig jelentsék be napi jégszükségletüket és a táblánként 50 koronában megállapított műjég árát kötelező aláírással vagy egyébként biztosítsák az Alföldi mezőgazdasági rt.-nál, mert amennyiben a csupán készkiadásokra megkivánt napi 25 mm-áza mennyiség lejegyezve és biztosítva nem lenne, úgy az esetleg előre történt befizetések visszaadhatnának s a gyár üzemen kívül helyeztetnék, miután már a folyó évben is tetemes veszteséggel állott a szerény mennyiséget fogyasztó közönség rendelkezésére.

— **Kaszával vágta le testvér-bátyja nyakát.** Kaposvárról jelentik István János, fonói földműves testvérel aratott a mezőn. Aratás közben a két testvér között éles szóváltás támadt, mire a fiatalabbik testvér kaszával bátyjára támadt s elvágta annak a nyakát. István Jánost, akinek életben maradásához kevés a remény, beszállították a kaposvári kórházba. A gyilkos testvért letartóztatták.

— **Herczeg Ferenc** képes irodalmi hetilapjának, az „Uj Idők”-nek 30. számába Csathó Kálmán megkezdte érdekes cikksorozatát a színház világából. Folytatódik ebbe a számba Bönyi Adorján új regénye Anders Eje érdekes és humoros kalandortörténete. Elbeszélést Moly Tamás és Pásztor József, verset Környey Zoltán, vidám rajzot Kálmán Jenő, érdekes riportot a pesti éjszakáról Szmercsányi Anna írt ebbe a számba, amelyet Mülbeck Károly elmés fejlecei és művészi képek díszítenek. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 200 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrásy-ut 16.

— **Orvosi hir.** Dr. Szamek Oszkár fogorvos rendelőjét Haan-utca 8. szám alatti házába, a Debreczenygyógyszertár után 5-ik ház, helyezte át.

— **Gyűjtési engedély.** Magyar Békétemplom Építő Egyesület (székhelye Kispeszt) kérelmére a vallás-és közoktatásügyi miniszter ural egyetértőleg a m. kir. belügyminiszter ut megengedte, hogy az Egyesület alapszabályainak kitűzött célja megvalósulására, illetőleg a kispesti állami munkástelepen építendő róm. kath. templom építési költségeire a folyó év augusztus hó 1-től számított egy évi időtartamon át az ország egész területén gyűjtőívvel pénzübeli adományokat gyűjthessen.

— **Az oroszok golyóját 8 évig hordta.** Varju Fülöp endrődi lakos, aki mint 4-es honvéd harcolt a háboruban, Rohatinnál 1914. szeptember 9-én megsebesült. Az orosz golyó bal nyakán a gége és az ütőere közt furódott a testébe és az most 8 év után a jobb oldalán kiestt.

MOZI

Városi Mozdó.

Ég a cirkusz

Még ma műsoron van ez a grandiózus kép, mely a tegnapi előadás alkalmával is a legnagyobb tetszést váltotta ki a nézők köréből. Carl de Vogt, e kiváló mesteri szereplő játékába ez az érdekesítő film a legmagasabb fokon áll.

A Hindu siremlék II. részét a közönség óriási érdeklődéssel várja ezt a páratlan kiállítású filmet, amelynek majdnem minden jelenete lebilincseli a néző figyelmét. Film elé már évek óta nem néztek ilyen érdeklődéssel s nem alaptalanul, mert felvétel, rendezés, színészi játék páratlan harmoniában egyesül ezen a képen. A Városi Mozdó sikerén csak örvendeni tudunk akkor, mikor ily nagyszabású filmatrakcióval lép az az izlésében szinte tulfinomodott csabai közönség elé.

Előadások szerdán és csütörtökön 7 és 9 órakor.

VÁROSI MOZGÓ

Julius hó 25.-én kedden

Ha-Ra-Fi

sorozat II. filmje

„Ég a cirkusz“

kalandor-dráma 5 felvonásban
A főszerepet Clári Lotte és
Carl de Vogt játssza.

Előadás fél 9 órakor!

Tözsde

Zürichben a magyar koronát
0:32-el jegyezték.

Valuták:

Napol.	5850—5900	Sv. frank	—
Ang. font	—	Dinár	1790—1810
Dollár	1495—1515	Lengy. m. 23 ¹ / ₂	—24 ¹ / ₂
Fr. frank	—	Bécsi kif.	365—385
Márka	299—309	Ezüst K.	124—120
Lira	6975—7025	Ezüst 2 K.	—
Osztr. K.	395—415	Ezüst for.	310—305
Rubel	—	Ezüst 5 K.	640—625
Leu	905—915	Arany 10K.	—
Szokol	3270—3290	Arany 20K.	6000

Gabonárak:

Tiszavidéki buza	6100—6150
Egyéb buza	6050—6100
Rozs	4950—5050
Takarmányárpa uj	5000—5200
Sőrárpa	—
Zab	6400—6500
Tengeri	5400—5600
Köles	—
Repce	11500—12000
Korpa	3450—3600

Sertésárak:

Zsirsertés nehéz	234—266
Zsirsertés, könnyű	145—234

Ferencvárosi sertésvásár: Szabadvásári maradvány: 712 sertés, — süldő. Érkezett 638 sertés és — süldő. Összesen: 1350 sertés — süldő. Eladva sertés 173, — süldő, maradvány 1177 sertés és — süldő.

Marhavásár:

A vágómarhavásárra felhajtott 930 darab marha. Ebből — drb. román származású. Belföldiért a következő árakat fizették: Ökör 90-114, közép 60—88, silány 46—58, bika, jobb 72—96, silány 52—68, bivaly —, tehén, jobb 88—94, silány 56—74. Csontozott 40—44, növendék marha 57—64, román származású ökör —, kivételesen —, tehén —.

Szerkesztői üzenetek

L. B. Csorvás. Pénteken feltétlenül kérjük azt a kéziratot, amelyet a vasárnapi számba szánt.

Főszerkesztő és a szerkesztésért felel:

VIDOVSKY KÁLMÁN

Kiadja és nyomtatja:

A Kőrösvidék Békésmegyei Keresztény Nyomda és Lapkiadó R.-T. Békéscsaba Szent István-tér 18. szám.

Apróhirdetések

Egyszeri hirdetés 10 szög 30 korona, azonfelül minden szó külön 2 korona. Az összeget levélbélyegben is lehet beküldeni a kiadóhivatal címére. Minden előfizető havonta egyszer adhat fel díjmentesen egy apróhirdetést a hétköznapiakon megjelenő számokban. Állástkeresők hirdetményei díjtalanok.

Egy középkorú özvegyasszony, aki a háztartás minden ágában tökéletesen jártas, elmenne gazdasszonynak magános urhoz, esetleg megfelelő útlethez társnak pár százezer koronát érő vagyonnal. Cim a kiadóban. 2239

Cukor — csehárú — waggontételekben azonnal szállít: „Merkur“ Békéscsaba Vécsey-utca 28. 2268

Házvezetőnőknek ajánlkozik egy özvegyasszony helyben vagy vidéken. Cim a kiadóban. 2265

Találtatott egy farkaskutya. Igazolt tulajdonosa átveheti Achim Pál fűszerüzletében III., Prónay-utca 19. 2266

Felvétetik három iskolásfiú teljes ellátásra özv. Kovácsnénál I., Egressy-utca 14. sz. alatt. 2267

Csépléshez uj

gabonászsákok kölcsön kapható

a Futuránál Békéscsaba,
Kossuth-tér 8. szám alatt

Csabai

nyári kolbász
ismét kapható

1 lit. asztali bor 60 K

Veszek mézet, babot (fehéret)
szegletes borsót (csicseri)

Oláry Békéscsaba,
kath. templommal szemben

Keres

azonnali belépésre

egy gazdasági dolgokban
jártas fiatallembert özv. Biró
Albertné Kupa-pusztai gaz-
dasága, up. Kunágota. Aján-
latok a fenti címre küldendő

Grenadin- kalapokat

gyorsan készít

Szell kalapos

Baross-utca 14. sz.

Eladó

egy jóforgalmu
zöldség- és
gyümölcskereskedés
elutazás miatt
Cim e lap kiadóhivatalában.

Láb, kéz és hónalj

izzadás ellen
használjon **Succot,**

mely rövid használat
után a legmakacsabb
izzadást is megszün-
tetli. Főraktár:

GALLY és WÉNICH

drogériája Békéscsaba,
Szent István-tér 16. sz.

ELEGÁNS

TARTÓS

OSZTÓ

**Mindennemű szita-
és sodronyárut**

legjobb munkával gyárt

PÓLYA FERENC

szita- és sodronyárúkesztő

Békéscsaba, III., Wetter-utca 13.

Legjobb sodronykerítések gyártása

Allandóan vásárol elsődrendű

lőszort! 943

Önkéntes árverés

Teleki-utca 26. szám alatt f.
hó 26-án, délelőtt 10 órakor
tartandó önkéntes árverésen

szabószerszámok
elfognak adatni.

2271

Száraz

tűzifa,

darabos

bükkfa-szén,

kétszer mosott

kovács-szén,

stukatur-gipsz,

darabos- és

építő-mész

raktárról nagyban és kicsinyben a
legjutányosabb árak mellett kapható a

Békéscsabai Áru-

forgalmi R.T.-nál

Szt. István-tér 3. Telefon 89.

Cséplési, ipari és házi tüzelési cé-
lokra belföldi és porosz

KŐSZENEK.